

Türk Dünyası

ARASTIRMALARI DERGİSİ

Yıl: 1 Cilt: 1 Sayı: 3 Aralık — 1979

— İÇİNDEKİLER —

Prof. Dr. Emin BİLGİÇ	
Milli Kültür Politikamız	V-XVI
Prof. Dr. Turan YAZGAN	
Güney-Doğu Anadolu Bölgesinde Sağlık Hizmetlerinin Bugünkü Durumu ve Gelişme Hedefleri	1- 28
Doç. Dr. Asaf ATASEVEN	
Veraset ve Terbiye	29- 32
Warren S. Walken	
Bir Halk Destanı Olarak Dede Korkut Kitabı ...	33- 40
Ahmet TABLI	
Meslek Seçimi ve Psiko-Teknik	41- 46
Prof. Dr. Ulla Johansen	
Güney Anadolu'nun Göçebe Çadırları	46- 55
Abdürrahim DEDE	
Bulgaristan'ın Türklüğü Hakkında Bir Araştırma	56- 65
Aziz ERTUĞRUL	
Penço Radioğlu ve Eserleri	67- 75
Erdem YÜCEL	
Kasımpaşa Mevlevihanesi	76- 86
Atilla ÇETİN	
Arsivlerimiz ve Önemi	87- 97
Cahit DOĞAN	
Petrol Meselemizin Dünü	98-163
Necdet SEVİNÇ	
Anadolu İsyanlarının Sebepleri ve Bir Sebep Olarak : Milliyetçilik	164-188
Yaşar DURU	
Anadolu Türk Edebiyatı'nda Realite	189-202
Eydoğdu ERSİN	
«Türk'ü Söyler Türküler»	203-206

Abdurrahim DEDE

Bulgaristan'ın Türklüğü Hakkında Bir Araştırma

Ünlü gezgin İbn-i Batuta «Seyahatname»sinde 1332 — 1333 yıllarında, Dobruca'dan geçerek, Altınordu Özbek Han'ın sarayından Bizans'a giderken geçtiği yerleri şöyle anlatmaktadır (1) : Nihayet Baba Saltık adıyla tanınan ve Türklerin yaşadıkları toprakların sonu olan yere geldik. Baba bütün barbarlarda olduğu gibi aynı kavramı ifade etmektedir, yalnız bunlar Ba'yı kalın söylemekte idiler. Kendi inançlarına göre Baba Saltık insanüstü bir takım güçlere sahip imiş, ancak anlatılanların dinimizin kaideleri ve umdeleri ile bağdaşmasına imkân yoktur. Burası ile Bizans'ın ilk vilâyeti arasında onsekiz gün tutan bir bozkır vardır ki, üzerinde dikili bir ağaç olmadığı gibi, sekiz günlük yol boyunca da su bulunmaz. Bu sebeble kırba ve tulumba doldurulup arabalara yüklendi. Fakat bozkırdaki yolculuğumuz kışa tesadüf etmiş olduğundan su ihtiyacı pek hiss olunmadı. Türklere gelince, bunlar kırbalarda taşıdıkları sütü kaynatılmış şıra ile karıştırıp içtiklerinden susamazlar.»

İbn-i Batuta'nın BOZKIR diye adlandırdığı ve hiç kimşenin yaşamadığı bu onsekiz günlük arazi bu günkü Bulgaristan'dır.

Tuna nehri boyunca Balkanlara Türklerin Karadeniz üstünden daha 8-9 asırlarda gelerek yerleştiklerini ve büyük uygarlıklar kurduklarını biliyoruz. Eski Türk Dini olan Şamanizmi muhafaza eden bu Türklerden Kuman'ları, Peçenekleri, Uz'ları, Bulgarları ve bazı Oğuz Boylarını sayabiliriz. Ancak Balkanların Türkler tarafından iskân edilmesi daha sonraları da devam etmiştir.

(1) İbn Batuta Seyahatnamesinden Seçmeler. M.E.B. 1000 Temel Eser. İstanbul 1971 s. 102.

Balkanlara ilk Müslüman Türklerinin göçünü onbeşinci asırda yaşamış Gelibolu'lu Yazıcıoğlu Ali anlatmaktadır. Yazıcıoğlu'na dayanarak, Selçuk Prenslерinden II nci İzzettin Keykâvus'un 1263—64 tarihleri arasında büyük bir toplulukla birlikte Bizans'a sığındığını öğreniyoruz. Bizans İmparatoru, Michael Paleologos, kendisine sığınan bu Türkleri, Bizans İmparatorluğu ile Putperest (Şamanist) Altınordu Tatarlarının ülkesi arasındaki, bugünkü Bulgaristan'ı otuşturan boş, sahipsiz alana yerleştirdi.

13. yüzyıl ortalarında, Selçuk Prensi İzzettin, Bizans İmparatoru tarafından hapsedilmiştir. Fakat Nogay'ın Tatar ordusu, onu yeniden özgürlüğüne kavuşturmuş İzzettin Kırım'a hicret etmiş ve orada Berke Han'ın kızı ile evlenmiştir. Böylece oralara göç eden Müslüman Türk kolonistleri bundan böyle, henüz Müslümanlığı kabul etmemiş olan Kıpçak Türklerinin güçlü başkanı Nogay'ın himayesi altına girmişlerdir.

Bu ilk Müslüman Türk kolonistleri arasında Sarı Saltık isimli, dini nüfuzu çok güçlü bir dervişin bulunması o bölgelerin çok kısa bir zamanda İslâmiyeti tanımalarına vesile olmuştur. 1300 yıllarında Sarı Saltık ölünce, Bulgar Türkleri güçlenmişler ve eskiden Selçuk Türklerine ait olan toprakların büyük bir kısmını ele geçirmişlerdir.

Bundan sonra bütün Balkanlar Osmanlı Türklerinin akınına uğramıştır. Osmanlı orduları hiçbir engel tanımaksızın Balkanları kısa sürede ellerine geçirmişlerdir. Avrupa'nın Haçlı ordularını bu topraklarda hezimete uğratmış, onları geri püskürtmüşlerdir. Niğbolu meydan muharebesini Yıldırım bizzat kendi yönetmiş, Avrupalılara beşyüz sene Türk topraklarına göz dikmemelerini sağlayacak dersi vermişti.

Daha sekizinci asırda Türkleşen, onüçüncü asırdan sonra da İslâmlaşan Balkanların nasıl idare edildiğini, Osmanlı döneminde ne şekilde iskân edildiğini bu yıl kaybettiğimiz rahmetli Ord. Prof. Dr. Ömer Lütfü Barkan eserlerinde teferruatıyla anlatmaktadır. Biz burada sadece birkaç satırını aktarmakla yetineceğiz: «...Türkler yalnız işgal orduları ve misyoner göndermek suretiyle fethettikleri iddia edilen memleketleri uzaktan bir koloni gibi idare etmemişler, alınlarnın teri ve ellerinin emeğiyle bu memleketleri

şenlendirmişler ve soylarının bereketiyle oraları kendilerine hakiki bir vatan yapmışlardır» (2).

Yukarıda kısaca yazdıklarımız, aktardıklarımız her ne kadar eskiden «Bozkır» ve «kimsenin yaşamadığı topraklar» olarak gösterilen bölgenin ilk, Türkler tarafından iskân edildiğini hiçbir şüpheye yer bırakmaksızın ifade ediyorsa da, bugün Bulgarlar bunları inkâr etmeden fakat unutarak tarihi saptırmaya çalışmaktadırlar. Bunun için üniversite camiasında ilmi yayınlar, yıllıklar, dergiler yayınlanmaktadırlar (3). Bunlarda bugünkü Bulgaristan'ın hiçbir zaman Türkleşmediğini ve hatta bugün Bulgaristan'da yaşayan bir milyonu aşkın (4) Türkün aslen Bulgar olduğunu iddia etmektedirler. Konu sadece iddia olarak kalırsa bir diyeceğimiz yok. Ne varki Bulgaristan yöneticileri bu iddiaları ciddiye alarak Türkleri zorla dinlerinden ve Türklüklerinden vazgeçirmeye çalışmaktadırlar. Konu ile ilgili baskı haberleri gerek basınımız gerekse uluslararası teşkilatlarca sık sık dünya kamuoyuna duyurulmaktadır.

Biz bu konuda herhangi bir şey söylemeyeceğiz. Sözü Başvekâlet Arşivinde bulduğumuz bazı yeni belgelere bırakacağız (5) :

BELGE : 1

Başvekâlet Arşivi : D.M.K.F. 1108-22

«Mevkufata kaydola.

Özi Beylerbeyliği payesiyle ber vech-i arpalık Kırkkilise Sancağına mutasarrıf olup Silistre ve Niğbolu Sancaklarında seferber piyade askeri tahririne me'mur ve üzer-

- (2) Ömer Lütfü Barkan, İktisat Fakültesi Mecmuası, 1949, cilt II, İstanbul. s. 527 (Osmanlı İmparatorluğunda bir iskân ve Kolonizasyon metodu olarak Sürgünler)
- (3) Bulgaristan Tarihi Edebi Metinleri, Derleyenler: Peter Petrof, Vasil Güzelef Sofya Üniversitesi Yayını, 1977. Sofya.
Rodopski Sbornik, Bulgar Akademi Yayını, C. I, II, III, IV, V. (Dergi) vb.
- (4) Doç. Dr. Yusuf Dönmez. Türk Dünyasının Beşeri ve İktisadi Coğrafyası, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayını, İstanbul 1973. s. 13.
- (5) Bu belgeleri bizlere Başvekâlet Arşivinde on beş yıldır tasnif memuru olarak hizmet eden öziz dostum Mehmet Özbil vermiştir. Kendisine sonsuz teşekkür ve minnetlerimi sunmak isterim.

lerine Baş ve Buğ olan İbrahim Dâme ikbaleye ve zikr olunan sancaklarda vakı' olan kadılarına hüküm ki;

Sen ki mirmirani- muma ileyhsin. Ecdad-ı ızamım esarellah-ü Taala berahenhüm hazeratıyle evailde fi sebil-ül-lah gazve ve cihat niyetiyle kabail ve aşairleriyle Anadolu'dan Rumeli yakasına geçüp din-i mübin uğrunda hizmette bulunan evlâd-ı Fatihan seferes askeri taifesinden olmakla mukaddema sadır olan hatt-ı hümayun-u şevket-i makrun ile hizmetleri mukabelesinde cümle tekâlüften muaf olmak üzere bundan akdem bir miktarı tahrir olunup lâkin bunların cedleri ecdad-ı ızamımla Anadolu'dan gelüp bu memleketleri bile feth eyleyüp ced beced askerî iken biraz zaman bunlara rağbet olunmadığından Yörük namıyla yilkın ve evkaf ve zeamet ve tımar ve havas taraflarından reaya olmak üzere sahip çıkılmakla askerî taifesinin killetine bais olub ve hâlâ Silistre ve Prevadı ve Hacıoğlu Pazarı ve Yenipazar ve Çardak ve Hırsova ve Niğbolu ve Balçık ve Tırnova ve Lofça ve Rusçuk ve Alakilise ve Şumnu ve Eski Cüma ve Zıstovi ve Hotalca ve Hazergırad ve Berkofça kazaların ehalisinin EKSERİ EVLÂD-I FATİHANDAN İKEN Yörük namı olmağla yazılmadıkları mesmu'ı humayunum olup mezburların cedleri ecdad-ı ızamımla Anadolu'dan gelüp Rumeli yakasının fetih hizmetinde bulunup ced beced seferes askerinin olmalarıyla ba'bel yevm Yörük namı ref' ve defterleri maliye kaleminden alınup taife-i mezbure ced be ced askerî olmağla seferber piyadeğân namıyla tesmiye ve defterleri sair asker defteriyle divan-ı hümayunumda hıfz olunmağın imdi emir-i şerifim vusulunda zikr olunan kazalarda ve bunlardan ma'da mezkûr sancaklarda vakı' bazı kazalarda bulunan evlad-ı fatihan ne kadar var ise mukaddem olan muafiyet şartıyla altı neferden birisi müceddeden piyade seferber tahrir olunması fermanım olmağın, bu bapta gereği gibi takayyud ve ihtimam eyleyüp dahi zikr olunan kazalardan muafiyet şartıyla seferber namıyla tahririne me'mur olduğun piyade askerinin şurut ve kuyudu mer'ı tutulmak üzere zikr olunan kaza ve kurada sakin yerluden üzerlerine edası lâzım gelüp hisselerine isabet eden bilcümle avarız ve bedel-i nüzül ve celbi güşad ağnamı ve geçid baçı ve sair tekâlüften muaf ve müsellemler olmak şartıyla mevkufat ve sair defterlerden ihrac ve seferber-i piyade namıyla müceddeden tahrir ve defter eyleyesin. Ol makulelerden ne miktar asker tahrir olu-

nur ise seferler takribi ile üzerlerine vakı' olan avarız ve nüzül ve sursat ve mübayaat ve kâv ve bargir ve sair tekâ-lüften hisselerine isabet eden her ne ise sâkin oldukları ka-za ehâlisinin üzerlerine tahmil olunmayup sairlerinin tekâ-lifi tahkik için mevkufatta ve sair defatirden tenzil ve ten-kıs olunup zikr olunan sancaklarda vakı' tekâlif mukabili seferber namıyle müceddeden tahririne me'mur olduğun piyade askerinin gerek bundan akdem vakı' olan tahrirde haric-i ez defter kalanların ve gerek tahrirde dahil olup fevt olanların evlad-ı akrabasından bir ferd haric-i ez defter kalmamak üzere müceddeden tahrir ve bilcümle alel esami sebt-i defter eyledikten sonra vech-i meşruh üzere seferber namıyle müceddeden ne miktar piyade tahrir olunur ise daima düstur-ul amel olmak üzere mahalline kayd olunmağ için mümzı' ve mehtum defterlerin der devlet-i medarına irsal ve vakı'-hali sıhhati üzere arz ve ilâm eylesin.

Velâkin bu takrib ile celb-i mal olunmaktan ve hılâf-ı şer'ı şerif bir ferde zulm ve teaddiden begayet ihtiras ey-leyesin deydâ divan-ı hümayunum tarafında nemr-i şerif ve-rilmekle vech-i meşruh üzere mahalline kayd olunmak için iş bu ilm-ü haber tezkeresi verildi.»

Fi evail sene 1108 Cemaziyel ahır

BELGE : 2

B. Arşivi 611 Numaralı Niğebolu Evkaf Defteri (Kanunî Süleyman Devri)

Evkaf zâviye-i merhum Gazi Ali Bey der nefsi-i Pilev-ne tâbi-i Niğebolu.

Mezkûr Ali Bey hâl-i hayatında tasarrufunda olan mülk karyelerinden harâcı ve ispençesi ve yavası ve kaçkunu ve beytûlmâl ve mal-i gaibi ve mâl-i mefkudu ve sâyir cemî hukuk-ı şer'ıyyesi ve rüsum-ı örfiyesiyle ifraz idüp zaviye-i mezbureye vakf itdüğü (defteri âtik) de meşruh ve mukay-yed olmağın Hâliyâ dahi vuku'u üzere pâye-i serir-i a'lâya arz olundukta kemâkân vakfiyeti mukarrer buyrulub (def-teri cedide) kaybolundu. (22, 23, 24 ve 25 numaralı köyler)

Cem'an mahsülü evkaf-ı zaviye-i mezbure: 28. 289.

Zikrolunan mahsulü zâviye-i mezburede âyende ve re-vendeye harc olunur.

Evkaf-ı mezburede sâbika vilâyet tahrir idenler rûsüm-ı haymanadan dokuz yüz elli akçe hisse-i mirî kaydeylemişler. Müceddeden liva-i Niğbolu ferman-ı âlişan ile tahrir olunub pâye-i serir-i a'lâya arz olundukta zikrolan dokuzyüz elli akçe fukaraya sarf olunmak buyrulmağın hâliya evkaf-ı mezkûre haymanasından hisse-i mirî bağlanmayub vukuu üzre (defter-i cedid)e kaydolundu.

An evkaf-ı zâviye-i Merhum Ali Koçı

Karye-i Dervişân nâm-ı diğér Bulgarine-i küçük tâbi-i Niğbolu.

Merhum Koyun Baba dervişlerinden Ali Koçı namî sahib-i vilâyet derviş ki nefsi Niğbolu'da olan zaviyesinin aslâ ve kat'a bir akçe vâridâtı olmamağın ve bir akçe hasıl olur vakfı yokdur. Mezkûr derviş fevt olduktan sonra kendü ehibasından ba'zı dervişler cem' olunub kendülerin kedd-i yemini ve arak-ı cebinleriyle dikdikleri bağlarından ve bağçelerinden hasıl eyledüklerini zaviye-i mezkûreye gelen âyende ve revendeye harc eyleyüp ve zikrolan mezrea hâli ve hâric-ez defter yer olub merhum Yahya Paşa hazretlerinden tapulayup bâdehü der-i devletten hükm-i hümayun alub sâbika Niğbolu kadısı olan Alâeddin sınırunun teccid idüp ba'dehü merhum ve mağfurunleh sultan Bayezid hândan mukarrernâme-i hümayunum almışlar.

Sonradan, Niğbolu beği Hasan Paşa hazretlerinden ve ba'dehu Mehmed Beğden bedel-i öşir yılda ikiyüz akçe vaz' itdirüp ellerine mektub-u şeriflerin almışlar.

Ve mezrea-i mezkûre üzerinde iki göz bir değirmen bina eylemişler. Ve zâviye-i mezkûreye hizmet etmek için haymana ve hâric-i ez defter olan kâfirlerden on dört nefer kâfir cem' eyleyüp ispençesin ve sâyir rûsumların almayub karye-i mezkûre üzerinde bina itdükleri değirmenlerine ve âyende ve revende mahsulâtı için bağlarına ve sâyir mesalihine hizmet iderlermiş.

Hâliyâ vuku'ı üzre tahrir olunub Padaşih-ı âlempenâh hazretlerine arz olundukta mezreayı mahdud olan sınuri ile resm-i ağnamıyle ve öşir-i kovanile filcümle hukuk-u şer'iyesiyle ve rûsum-u örfiyesiyle ve içinde olan ondört nefer keferesiyle zaviye-i mezkûreye vakf eyleyüp vakı' olan mahsulâtı âyende ve revendeye harc eylemek emrolunmağın;

Hâliyâ vilâyet kitâbet olunub vakf-ı mezkûr der-i devlete arz olundukta vakfiyeti kemekân mukarrer dutulub

(defter-i cedid)e kaydolundu deyü mukayyed der (defter-i atik)

Hâliyâ dahi vuku'ı üzre arz olundukta girü kemekân vech-i meşruh üzere buyrulub (defter-i cedide) kaydolundu. (30 numaralı köy)

Zaziye-i Genç Baba der karye-i Mirahur tâbi-i Şumnu hâric-i ez defter Hüseyin Dede gelüp Şumnu'ya tabi Mirahur nam karyada bir zâviye bina idüb âyende ve revendeye hidmet itdügü mukabelesinde cem'i rüsumdan muaf olub ancak öşrün karye-i mezbure sipahisine edâ iderken vefat itdükten sonra mezkûr Nasuh ve Mürrüvet ve Sahib Kerem ve Abdal Mustafa nâm dervişler evladım olmakla, Hâliyâ zaviye-i mezbureyi vech-i meşruh üzere tasarruf idüp âyende ve revendeye hidmet itdükleri mukabelede rüsumlarından muaf olub öşürlerin karye-i mezbure sipahisine edâ idüp düa'yı devam-i devlet-i Padişahi iştigellik olalar deyü (defteri cedide) kaydolundu.

Evkaf-ı zâviye-i Bâli Beğ bin Yahya Paşa

Karye-i Sernova an evkaf-ı mezkûr tabii Hezârgırad. Mezkûr Bâli Yörügân Subaşı iken zikrolan mahal ifratla mahûf ve harami yatağı olmağın ol yerde mezkûr tekyeyi binâ eyleyüp ve haymanadan âyende ve revendenin atlarına ve ot biçüp ve odun getürmek için mezkûr kâfirleri cem, eyleyüp teskin ittirmüş.

Ol vakitdenberü zikrolunan mahall-i mezkûr Bey sebebiyle müemmen olub müslümanlar bilâ havf gelüp gider olmuşlar. Hâliyâ emrile hâsıl bağlayup karye-i mezbureyi cemî' hasılı ile zaviye-i mezkûreye vakfeyledi deyü (defter-i atik) de kaydolunmuş.

Hâliyâ dahi vuku-ı üzre arz olundukta kemekân mukarrer buyrulmağın (defter-i cedid) e kaydolundu deyü mukayyed der (defter-i atik).

Hâliyâ dâhi vuku-ı üzere arz olundukta vech-i meşruh üzere mukarrer buyurulmağın (defter-i cedid) e kaydolundu. (Niğbolu)

BELGE : 3

(B. Arşivi 300 Numaralı Silistre Evkaf Defteri)
(Kanunî Süleyman Devri)

Akyazılı Baza zâviyesi;
Evkaf-ı zaviye-i zeynul meczûbin merhum Akyazılı Ba-

ba neverrallaâhu merkadehu der nâhiye-i Varna. Der liva-i Silistre, nefer 5.

Zaviyedâr Abdi Dede, (Hidmetkâr-ı zaviye) Hızır Dede, (Türbedar) Mustafa Dede (Hidmetkar-ı zâviye) Süleyman Dede (Hidmetkâr-ı zâviye) Yusuf Dede.

Cemaat-ı kıptıyan ki zâviye-i mezburede oturub yine rüsumların kadimden virebeldikleri üzere virürler. Nefer: 3

Merhum Akyazılı Baba dervişlerinden Postî derviş nam Abdal Batava nâm nehir üzerinde iki değirmen bina idüp merhum Akyazılı Babaya ba'dehu dervişlerine vakf idüp badehu ol değirmenin etrafını dervişler bağlar ve bağçeler eyleyüp zikr olan değirmenlerin resmi ve bağların ve bağçelerin öşrü alınmaya deyü merhum Sultan Selim Han aleyhimürrahmetü velgufran ellerine hükm-i şerif virüp (defter-i köhne) de dahi kaydolunmuş imiş. Bu zamana değin bağların ve bağçelerin ziyade eyleyüp Padişahımız eaz-zellahü ensarehü hazretleri dahi vech-i meşruh üzere hükm-i humayun viregeldüğü ecilden paşayan-ı izam hazretleri marifetileriyle (defter-i cedid) e vech-i meşruh üzere kaydolundu. Ammâ bir behâne ile sâyir değirmenlerin resmin ve Batava nehrinin ve Varna etrafında olan bağların ve bağçelerinin öşrünü virmemek caiz değildir. Kadimden olgeldüğü üzre gerü virirler deyü (defter-i atik) de mestür ve mukayyed olub.

Hâliyâ vilâyet müceddeden tahrir olunub Asitane-i saadete arz olundukta zikrolan dört göz değirmenlerden ma'da zaviye-i mezbure sınırı içinde Bâli Beğ ve zaviye-i mezbure dervişlerinden Çıraklu derviş nâm Abdal ile iki göz değirmen binâ idüp mezkûr Akyazılı zaviyesine vakfeylemişlerdir.

Hâliyâ değirmenleri altı göz olup zikrolan altı göz değirmenlerin resmi ve etrafında olan bağların ve bağçelerin ve zaviye-i mezbure sınırında olan kovanlarının öşürleri ve kurbandan ve sadakat-ı müsliminden cem' olunan koyunlarından resim alınmaya deyü ellerinde hükm-i şerifleri olup haliya dahi vech-i meşruh üzere buyrulmağın (defter-i cedid) e kaydolundu.

Mezrea-i Bozdoğanlı yurdu der yed-i dervişan'ı zaviye-i Akyazılı Baba nevverallahü merkadehü makut fi sene 100.

Mezrea-i Düze Basan der yed-i dervişan-ı Akyazılı Baba nevverallahü merkadehü maktu' fi sene: 200.

Zikrolan iki mezrea hâli ve harab olmağın zaviye-i Akyazılı Baba nevverallahü merkadehü dervişlerine bervechi maktu' virilmiştir. Mutasarrıflar olub mukataaların sâlbe-sâl sipahiye vireler ziyâde nesne taleb olunmaya deyü (defter-i atik) de mestür ve mukayyed olub Hâliya vilâyet müceddeden tahrir olunub âsitane-i saadete arz olundukta vech-i meşruh üzre mukataaları mukarrer buyurulmağın (defter-i cedide) kayd olundu ki zâviye-i mezburenin davarları yürüyüb ellerinde olan ahkâm-ı şerife mucebince mer'alık üzere tasarruf oluna hâricden dahl olunmaya.

Çayır maa bağçe der yed-i zaviyedarın-ı Akyazılı Baba nevverallahü merkadehü der karye-i Zıragonca nâm-ı diğir Petre tâbii Varna ber vech-i fi sene: 100.

Çayır: Ali ve İbrahim ebnâ-i Arslan Zikrolan çayırı Akyazılı dervişlerinden Süleyman Dede satun alub zaviye-i mezbureye vakfeylemiştir. Der karye-i Zıragonca nâm-ı diğir Petre tabii Varna bervechi maktu fi sene: 20.

Çayır-ı İnehan ve Arslan Ebnâ-i Saltık Zikrolan çayırı Akyazılı Baba dervişlerinden İne beği bin Mustafa satun alub zaviye-i mezkureye vakfeylemiştir. Der zaviye-i meskur bervechi maktu fi sene: 20.

Sazlık-ı Gedik Ahmed der yed-i zaviyedarın-ı Akyazılı Baba nevverallahü kabrehü Ber vech-i maktu' der karye-i Ekerte tâbii Varna.

Zikrolan çayırları ve sazlığı zaviye-i mezbure için zapt idüp tayin olunan mukataaların sâl ba sâl merhum Sultan Selim Han aleyhirrahmetü velgufran evkafına virürler ve hudutları ellerinde olan temessukatda mesturdur deyü mukayyed (defter-i atik).

BELGE : 4

(B. Arşivi 561 Numaralı Silistre Evkaf Defteri) (1022 Tarihli)

Zaviye-i Sarı Saltık Baba nevverallahü merkadehü Enderun-ı Kala'i Kelıgra tâbi' Varna der liva-i Silistre.

Dervişan ki vaziye-i mezburede hizmet iderler :

Zaviyedar Ali Dede, hidmetkâr Mehmed Dede, Erkuli Dede, Mazlûm Dede, Kanbur Dede, Çırak Dede, Mustafa Dede, nefer: 7.

Cemaat-ı Sakayân ve meremetçi-i fuçi der zâviye-i

mezkûr defter-i köhnede dahi mukayyed deyü der defter-i atik.

Görgi veledi Dimitro, Taranika Vaso, Saka-i zaviye-i mezkûr ve meremetçi-i Koçi.

An dervişan-ı zaviye-i Sarı Saltık Baba nevverallahü merkadehu ki zaviye-i mezburenin Kerane nâm karyede Uzun Hasan nâm çiftliğinde hidmet iderler:

Kurt Kalfal, Bogur Turehan, Kopaek Süleyman, Hüseyin, Abdullah, nefer: 4.

Mahsul-i çayır ve sazlık der yed-i dervişan-ı Sarı Saltuk Baba maktu fi sene der karye-i Sameli tabi' Varna: 100.

Mahsul-i meyve-i bağçe der vadi-i ..... der kurb-ı Keligra der karye-i Söğütçik der yed-i dervişan-ı Sarı Saltuk Baba maktu' fi sene: 10.

Zikrolunan çiftliğin ve korunun ve çayırın ve bağçenün ta'yin olunan mukataaların havass-ı hümayün eminlerine sâl-be-sâl edâ ederler. Mahsul-i zaviye-i mezburede âyende ve revendeye infak olunur.

Zikrolunan bağın ve âsiyabın ve bostanın ta'yin olunan sâl-ba-sâli Uzun Yusuf nam-ı diğer Çeltik deresi nâm karye sipahisine eda ittiklerinden sonra ne hasıl olursa zaviye-i mezburede âyende de revendeye infak olunur.

